

daværende Statsminister Stauning en Redegørelse for Landmandsbanken, hvori det hedder, at efter at Regeringen havde modtaget Nationalbankens Erklæring af 25. Oktober 1926, hvori det, hvis jeg ikke husker fejl, meddeltes den daværende Regering, at Landmandsbanken ikke kunde vente forøget Kredit i Nationalbanken, og at Nationalbanken derfor havde henvist Landmandsbanken til at søge Hjælp hos sin Kautionsist, Staten, har Landmandsbanken gjort Skridt til ad anden Vej at skaffe de fornødne likvide Midler til Raadighed, bl. a. ved Realisation af Fondsbeholdninger og Formindskelse af visse Engagementer. Jeg tror, enhver Læser den Gang opfattede Ordene „ad anden Vej“ som: anden Vej end Statslaan, saaledes at Bemærkningerne om, at man kunde naa det ved Hjælp af Fondsbeholdningerne og ved Formindskelse af visse Engagementer, maatte forstaaes som Eksempler paa andre Midler end Statslaan; men ikke desto mindre er der blevet optaget Laan i Udlandet mod Statens Kautionsist.

Jeg har ogsaa hørt, at man vil hævde, at det skal være en normal Bankforretning at optage Laan i Udlandet mod Statens Kautionsist, men det tror jeg dog ikke man kan hævde har nogen Praksis eller Tradition for sig; thi der har aldrig været nogen Bank, der var i den Situation, at den kunde forsøge derpaa, og vil forhaabentlig heller aldrig blive nogen anden Bank end Landmandsbanken, der kan gøre det. Det er naturligvis en normal Bankforretning, naar Forretningens Tarv kræver det, at laane mod de Værdier, Banken ejer, men at laane mod Statens Kautionsist er at optage et Statslaan, og det kan sandelig ikke siges at være en normal Bankforretning. Disse Laan er efterhaanden løbet op til vel omtrent det Beløb, som Landmandsbankens Direktion i Efteraaret 1926 angav, at de i en nær Fremtid vilde komme til at trænge til. Det var, saa vidt jeg husker, 65 Mill. Kr., og det er vist paa det allernærmeste, hvad denne Gæld i Udlandet mod Statens Kautionsist beløber sig til, saaledes at de nye 75 Mill. Kr. i væsentligt Omfang vil medgaa til Dækning heraf.

Nu er det her foreslaaet som et foreløbigt Laan for højest et Aar. Jeg havde hellere set — og deri er jeg altsaa enig med det ærede Medlem Hr. Stauning —, at der var blevet foreslaaet et egentligt Statslaan. Det anser jeg for at være det rigtigste; saa faar man Besked om Forretningens vilkaarene og om, til hvilken Kurs Laanet

kan optages, og saa vil der ogsaa være Lejlighed til at drøfte, hvorledes Laanet skal dækkes, hvilke Skatter der dertil skal anvendes. Naar det endelige Laan til Dækning af Statens Kautionsist for Landmandsbanken skal optages, maa i hvert Fald et Skatteforslag følge med; og naar der nu her er Tale om at laane saa meget som 75 Mill. Kr., maa man ogsaa nøje overveje, om ikke det er nødvendigt med det samme at træffe Bestemmelse om, hvordan dette Beløb skal dækkes. Men naturligvis maa jeg indrømme, at hvis det er Meningen, at dette Laan skal forrentes af Landmandsbanken — hvad der ikke staaar noget om i Forslaget —, og hvis man tør gaa ud fra, at det kan gaa Landmandsbanken saa godt i den nærmeste Tid, at den *kan* forrente dette Laan, maa dette ogsaa tages i Betragtning ved disse Overvejelser.

Hvad Lovforslaget i dets Helhed angaar, vil jeg altsaa mene, at det vilde være heldigt at afløse §§ 1—3 med en Paragraf, som paalagde den højtærede Minister at stille Forslag til endelig Ordning af Landbankens Forhold indenfor en vis Frist, f. Eks. inden Oktober Maanedes Midte eller inden Udgangen af Oktober. Naturligvis kan man forhandle om Datoen, men jeg er en meget ivrig Tilhænger af, at man faar fastslaet, at en endelig Ordning af Landmandsbankens Forhold eller rettere sagt en endelig Ordning af Statens Forhold til Landmandsbanken skal ske, og at man derfor fastsætter en bestemt Grænse. Jeg mener ikke, at vi kan opretholde en Ordning som den nuværende, der tillader en Bankdirektion at udlaane de Beløb, som den nu skønner rigtigt efter sin Forstand paa Sagen, til Handelsforetagender eller til Fabriksvirksomheder, saaledes at ethvert Tab, som deraf resulterer, skal betales af Staten; og endnu mindre kan jeg være med til at opretholde et saadant Foretagende, hvis man virkelig vil hævde den Anskuelse, at denne Bankdirektion ogsaa skal være bemyndiget til at optage Laan i Udlandet alene paa Statens Garanti.

Jeg nævnte før dette, at de Penge, som her er Tale om at laane, i Virkeligheden for en væsentlig Del allerede er laant i Forvejen, og at derfor vort Forretningsliv ikke vil komme til at føle nogen videre Lettelse, selv om disse 75 Mill. Kr. nu bliver laant. Men jeg vil pege paa, at hvis det endelige Forslag forelaa nu, skulde man optage et meget betydeligere Laan, og saa vilde virkelig nogen Kreditlættelse og Rentensættelse kunne blive Følgen deraf. Jeg vil meget indestændigt henstille til National-